

Omroepen die vlees noch vis zijn en zich krampachtig een imago aanmeten, verliezen bestaansrecht in omroepplan van Eppo Bruins

Door [Mark Koster](#) - 5 april 2025
Geplaatst in [Omroep](#)

In Hilversum verandert er nooit iets, daar staat de geschiedenis al een eeuw stil. Of gaat er voor het eerst in 100 jaar een kleine revolutie plaatsvinden? Gaat minister Eppo Bruins de geschiedenis in als de man die het omroepbestel de toekomst inloodst?

Bruins wil de macht van omroepen ontmantelen, en ze laten opgaan in productiehuizen met een maatschappelijke opdracht. Het wetsvoorstel van de NSC-bewindsman kan een einde betekenen van het omroepbestel, zoals dat sinds 1923 bestaat. Kan, want de omroepen verzetten zich hevig.

Daarvoor gebruiken ze vooral gelegenheidsargumenten.

Vakman Lassche wordt niet gefaciliteerd

Eén voorbeeld. Afgelopen week zond de EO een aangrijpende documentaire uit over een vrouw uit een SGP-milieu die seksueel was misbruikt door haar vader en haar broer. De documentaire werd gemaakt door Geertjan Lassche, een gelauwerde documentairmaker die voor bijna elke omroep heeft gewerkt en door de misbruikte vrouw was gevraagd om haar verhaal te registreren. Was dat een typische EO documentaire? Nee, het had ook bij RTV Oost, BNNVARA of NTR uitgezonden kunnen worden.

Lassche is een vakman, een media-agnost die zijn verhalen aanbiedt voor wie ze wil hebben. Lassche is een parel van de publieke omroep, een bevlogen maker die eerder corona-hulpverleners in beeld bracht en onthullingen deed over de Molukse treinkaping.

Omroepen die vlees noch vis zijn en zich krampachtig een imago aanmeten, verliezen bestaansrecht in omroepplan van Eppo Bruins

De publieke omroep zou mensen als Lassche moeten faciliteren, maar gebeurt dat ook? Neen, omdat er belangen zijn die niet de beste makers een kans geven, maar hen juist belemmeren in hun werkzaamheden. Omroepen denken namelijk eerst aan zichzelf en pas dan aan de kijkers en de makers.

Bruins wil de kijker meer waar voor zijn geld geven en de macht van de omroepen breken. Eppo Bruins is een dappere kerel die steun verdient. Maar wat gaat dat betekenen?

1. Dat de EO, MAX en VPRO hun status aparte verliezen.

Bij eerdere pogingen om de bestuurbaarheid van de publieke omroep te verbeteren moesten er omroepen fuseren. De VPRO, MAX en EO weigerden. Bij de VPRO heerste lang het gevoel dat ze *God's gift to television* waren, wat pathetisch is, aangezien de grootste hit van de omroep wordt geproduceerd door een buitenproducent die nu furore maakt bij RTL: Human Factor, de maker van Lubach.

Ook de EO is in verzet. Bestuursvoorzitter Arjan Lock, die ook de baas is van de gezamenlijke omroepen, leidt samen met MAX-voorman Jan Slagter de tegenrevolutie nu de verenigingen een deel van hun bevoegdheden moeten opgeven. MAX is in ledenaantal de grootste omroep van Nederland en eist op basis daarvan aanspraak op zendtijd en budgetten.

Slagter en Lock blijven zich nu vastklampen aan het ledenprincipe, wat een raar argument is, want dan zouden Natuurmonumenten, de ANWB en de Ajax fanclub ook hun hand kunnen ophouden in Den Haag. Het is te waarderen dat Bruins een einde maakt aan het non-criterium. Pluriformiteit is geen wedstrijd in wie zijn marketing het beste op orde heeft.

2. Krampachtige profilering is uit. Inhoud wordt belangrijker.

Omroepen die vlees noch vis zijn, of zich krampachtig een imago aanmeten, verliezen bestaansrecht. Meest treurig is KRO/NCRV dat tonnen uitgaf aan een imagocampagne die eindigde in de drieslag dat de omroep de wereld 'groener, eerlijker en liever' wil maken, een kreet die de leegte van de omroep eerder benadrukt dan cachet geeft.

Bij AVROTROS is het niet veel beter. De links-liberale omroep schernt met de schijn van neutraliteit, maar miste de electorale veenbrand bij de laatste verkiezingen. Ondanks de peilingen van het eigen opiniepanel en de jaarlijkse uitverkiezing van Wilders tot politicus van het jaar overheerst de toon dat het politieke midden de basis is van fatsoen en vooruitgang.

Willemin Francissen, de baas bij de 'neutrale taakomroep' NTR stelde in *De Telegraaf* vast dat de moraal op het Mediapark vooral wordt bepaald door progressieve medewerkers uit de grote steden. 'Je moet zorgen dat er voldoende ruimte is voor een ander geluid dan dat van de hoogopgeleide linkse Randstedeling', waarschuwde ze. Niettemin komen de omroepen weg met het rondtoeteren van het

Omroepen die vlees noch vis zijn en zich krampachtig een imago aanmeten, verliezen bestaansrecht in omroepplan van Eppo Bruins

eigen gelijk, zich daarbij verschuilend achter het mantra dat zij de beschermengelen zijn van 'de externe pluriformiteit'. Een achterhaald en vals argument.

Uiteindelijk heeft de kijker niets aan echoputten op het Mediapark. Het linkse BNNVARA zal in een nieuwe samenwerking moeten inschikken of bondgenoten moeten zoeken voor hun moralisme en activisme. Maar wie sluit zich aan bij de drammers? AVROTROS? KRONCRV? Of VPRO? Of komt er na bijna 100 jaar eindelijk eens een einde aan de tergende bevoogding van de kijkers?

Overdreven? Geenszins. In 1939 stelde Gustav Czopp, een journalist van het AVRO Radio journaal, al vast dat Nederland een land is 'vol van omroepen en van bedillers, beknotters, betweters, vitters en muggenzifters'. 'Ieder woord dat door den aether klinkt, is weloverwogen, driemaal gecensureerd en bijgevijsd', sneerde hij in zijn boek *De Wereld kreeg radio*. Czopp werd ontslagen vanwege zijn kritiek op de dichtgetikte mentaliteit van zijn collega's. Het is tijd om de vrije geest van Czopp in ere te herstellen.

3. De vrije jongens krijgen weer ruim baan.

John & Joop waren eigenlijk nooit weg bij de publieke omroep, maar kunnen weer gaan pitchen. In de nieuwe opzet van Bruins ontstaan er maximaal vijf productiehuizen, waar ook vrije producenten bijdragen aan kunnen leveren. Tv- en theaterproducent Joop van den Ende is tegenwoordig een warm pleitbezorger van de publieke omroep. Samen met John de Mol maakte hij vanaf de jaren tachtig in de vorige eeuw fortuin met hun tv-amusement bij de publieke omroep. De dochter van Joop van den Ende exploiteert Medialane, een tv-productiehuis dat onder meer de dagelijkse talkshow van *Eva* maakt en eerder producent was van programma's van Matthijs van Nieuwkerk, zoals *The Connection* en *Matthijs gaat door*.

John de Mol meldt zich sinds lange tijd ook weer bij de publieken. Recent verkocht hij een tv-show aan omroep MAX. Is dat erg? Niet per se. De publieke omroep heeft ook behoefte aan goedgemaakt amusement, net zoals de BBC dat heeft. Of zoals dat in Finland goed is geregeld. Daar floreert de filmindustrie omdat de publieke omroep investeert in eigen producties die de concurrentie aangaan met Netflix en Disney+.

Wie van de publieke omroep houdt, houdt niet van déze. Hopelijk wel van een volgende.

Mark Koster is auteur van de biografie over [Christian van Thillo](#) en [de familie De Mol](#).

Wynia's Week verschijnt drie keer per week, **156 keer per jaar** met even onafhankelijke als broodnodige artikelen en columns, video's en podcasts. U maakt dat samen met de andere donateurs mogelijk. Doet u weer mee? Kijk [HIER](#). Hartelijk dank!